

פוליטיזציה של חדשות רכות בזמן משבר: סיקור תחרויות האירוויזיון, 2023-2025

גילעד גרינוולד*

תקציר

מאמר זה בוחן את הפוליטיזציה של חדשות רכות בישראל, באמצעות ניתוח המסגור התקשורתי של תחרויות האירוויזיון בשנים 2023-2025, על רקע מלחמת חרבות ברזל. מתוך תפיסה של התקשורת כזירה היברידית, שבה מיטשטשים לעיתים הגבולות בין חדשות קשות לרכות, נבחן כיצד תחרות הנתפסת כאירוע תרבותי ובידורי מסוקרת בתקופות של מתיחות ומשבר. המחקר מתבסס על שילוב של ניתוח כמותי ואיכותני של 328 פריטי עיתונות משלושה אתרי חדשות ישראליים מרכזיים: הארץ, ישראל היום ו-Ynet. ממצאי הניתוח הכמותי מצביעים על עלייה חדה במסגור הפוליטי של האירוויזיון ככל שגבר הקונפליקט הביטחוני, לצד המשך נוכחות של מסגרות סיקור סנסציוניות, רכילותיות ואסקפיסטיות. הניתוח האיכותני מחדד את הדינמיקה שבין דרמה בידורית ובין עיבוד סמלי של חרדה קולקטיבית, ומצביע על הפיכתם של נושאים רכים למרחב שבו מעוצבים ומתפרשים גם מתחים לאומיים וזהויות פוליטיות. המאמר תורם להבנת תפקידה המשתנה של התקשורת בעיתות משבר, ומציע התבוננות מחודשת על חדשות רכות כאתר בולט לעיסוק ציבורי בנושאים "רציניים" דווקא בזמנים כאלו.

הקדמה

מלחמת חרבות ברזל פרצה באוקטובר 2023, בעקבות מתקפת הטרור של חמאס על אזרחים וחיילים ישראלים. מתקפת השבעה באוקטובר נתפסת כאירוע הקשה והמטלטל ביותר בתולדות ישראל, בשל היקף הקורבנות החריג - 1,163 נרצחים והרוגים, רבים מהם אזרחים, ובהם תינוקות, ילדים, נשים וקשישים - לצד חטיפתם של 251 ישראלים לשטח רצועת עזה. האירוע התאפיין בהפתעה מוחלטת ובכשל מערכתי רחב היקף, הן ברמה הביטחונית והן ברמה השלטונית (וימן זקס ואח', 2024).

* ד"ר גילעד גרינוולד, בית הספר לתקשורת, אוניברסיטת בר אילן (gilad.greenwald@biu.ac.il)

במלחמה שפרצה בתגובה לטבח נהרגו על פי ההערכות עשרות אלפי פלסטינים ואלפי לבנונים, ומאות אלפים נפצעו (לב־און וגוֹ'נסקי, 2024). התמשכות המלחמה ומחירה ההומניטריים גררו ביקורת בין־לאומית נוקבת כלפי ישראל וכעס רב על מדיניותה, גם מצד מדינות שמסורתית נחשבות ידידותיות. הביקורת התבטאה, בין השאר, בניסיונות להעמיד לדין בכירים ישראלים בבית הדין הבין־לאומי בהאג. על פי סקרי דעת קהל במדינות שונות, תדמיתה של ישראל בשנים 2024-2025 הייתה מהגרועות בהיסטוריה (World Population Review, 2025).

נדמה כי יום הטבח, המלחמה שפרצה בעקבותיו, המאבק המתמשך להשבת החטופים והביקורת הנוקבת על ישראל בזירה הבין־לאומית ובתקשורת הבין־לאומית, טלטלו את החברה הישראלית בעוצמות ובעומקים יוצאי דופן. אחת ההשפעות הבולטות של האירועים, לפחות בתקופה הראשונה של הלחימה, הייתה עלייה דרמטית בצריכת החדשות בידי הציבור בישראל. תופעה זו מוכרת גם ממלחמות קודמות (Malka et al., 2015), אך במקרה זה היא הייתה אינטנסיבית אף יותר. מהדורות החדשות התארכו מאוד, והעיסוק ב"חדשות קשות", בעיקר מדיניות חוץ, פוליטיקה וביטחון, גבר משמעותית (וימן זקס ואח', 2024).

עניינו המרכזי של המאמר הנוכחי נעוץ בניסיון להראות ולנתח את **התופעה שבמסגרתה גם "חדשות רכות", ובעיקר אירועים בידוריים, כמו תחרות האירוויזיון, עברו תהליכים של חרפת הפוליטיזציה בדרכי הצגתן ומסגורן בצל המלחמה**. מסורתית, חדשות רכות כוללות תחומים כמו פנאי, תרבות ובידור, והן בדרך כלל נדחקות לשולי הכותרות ונתפסות כבעלות חשיבות פחותה לתפקודה של החברה (Meeks, 2012). עם זאת, מחקרים הראו כיצד עיתונאיות ועיתונאים בתחומים בידוריים ורכילותיים עשויים אף הם לעשות שימוש בנושאים קשים, כמו פוליטיקה וביטחון, כדי לעורר עניין בקרב הקהל סביב הנושאים שהם מסקרים. פרקטיקה זו חשובה במיוחד במדינות כמו ישראל, שבהן דעת הקהל מאוד מעורבת פוליטית, והשתתפות פוליטית נתפסת כחובה אזרחית (גרינוולד, 2020).

בשנים 2024-2025, תחרויות האירוויזיון היו פוליטיות במיוחד. זאת, בעיקר בהשוואה לשנים "נורמטיביות" יותר בתחרות ובסקירה התקשורתית, כמו 2023, שלא הייתה שנה טעונה פוליטית, אם בהקשר הישראלי ואם באופן כללי יותר. הפוליטיות המוגברת של האירוויזיון בשנתיים הללו בהשוואה לשנת 2023 באה לידי ביטוי בקריאתן של אחדות מהמדינות המשתתפות בתחרות להחרים את ישראל או להשעות אותה בעקבות המלחמה בעזה. קריאה זו תורגמה ליחס עוין במיוחד כלפי המשלחות והנציגות הישראליות - הן מצד הקהל באולם (שחלקו ליווה את השיר הישראלי בשריקות

בזו רמות, באופן שלא נראה כמותו מעולם); הן מצד שאר המשלחות, האומנים, רשתות השידור האירופיות וחברי השופטים מהמדינות השונות; והן מצד קהלים רבים מחוץ לאולם התחרות, עם עשרות אלפי תגובות שליליות ברשתות החברתיות בנוגע להשתתפות ישראל, הפגנות המוניות שבהן הונפו דגלי פלסטין, ואף אירועים ביטחוניים שדרשו את מעורבות שירות הביטחון הכללי הישראלי בערים המארחות (מאלמה, שוודיה ב־2024 ובאזל, שווייץ ב־2025) (Öberg, 2025).

חשוב להדגיש, כפי שיתואר בהרחבה בפרק סקירת הספרות, כי ישראל התאפיינה מאז ומעולם בהתעניינות מוגברת באירוויון, מסגור פוליטי של השיח על אודותיה, והבנה שהוא מהווה במה שמבנה את הזהות הלאומית הישראלית. על כן, באופן מסורתי ועקבי הייתה גם התערבות פוליטית בייצוג הישראלי בתחרות. כך, מחקרים הראו כי ישראל עושה שימוש באירוויון על מנת להציג חזות תרבותית מערבית, על אף שבמרחב המציאות זהותה התרבותית מורכבת בהרבה (Mahla, 2022; Press-; Barnathan & Lutz, 2020); משתמשת באיומי החרם עליה באירוויון על מנת לחזק את הזהות המקומית הפנימית של אזרחיה (Rosler & Press-Barnathan, 2021); וכן רואה באירוויון כלי להגברת רגשות לאומיים ופטריוטיים (Ariely & Zahavi, 2022). עם זאת, במחקר הנוכחי ייטען כי גם במסגרת היחס הפוליטי לתחרות ככלל, ניתן למצוא הבדלים בסיקורה התקשורתית בין שנים שגרתיות לשנים שבהן מצויה ישראל במשבר ביטחוני-מדיני עמוק.

באמצעות **ניתוח תוכן משולב**, כמותי ואיכותני, של המסגור החדשותי של שתי תחרויות אלה בשלושה עיתוני מיינסטרים אלקטרוניים ישראליים בולטים בעלי מקבילות מודפסות (**הארץ**, **ישראל היום** ו**ynet**); והשוואת מסגור זה למסגור התחרות שנערכה במאי 2023 (האחרונה שהתקיימה לפני פרוץ המלחמה) - מציע המאמר להפנות לרגע את המבט לסגמנטים תרבותיים הנתפסים לעיתים כ"שוליים", אשר חלו בהם שינויים מהותיים בעקבות המלחמה המתמשכת.

חשיבותו של ניתוח כזה מעוגנת גם בתפיסה שלפיה אנו חיים בתקופה שבה הגבולות בין הפוליטי, החברתי והתרבותי הולכים ומיטשטשים. תופעה זו מבטאת את מה שמכונה לעיתים "מדיאטיזציה של הפוליטי", כלומר, חדירתם של היגדים או פרקטיקות תקשורתיים אל תחום קבלת ההחלטות הציבוריות ועיצוב השיח הפוליטי (וראו גם לב־און וגוֹ'נסקי, 2024). במציאות זו, סדר היום הציבורי מעוצב פחות מבעבר על ידי היררכיות נושאות מובהקות ("קשה" מול "רך"), ויותר באמצעות לוגיקות של נראות, שיח רגשי וייצוג חזותי. כמובן, גם לרשתות החברתיות חלק מהותי בפרקטיקה זו, והן אחד הגורמים העיקריים המאפשרים לאירועים תרבותיים ללבוש ממדים

פוליטיים ולהפך (Blasco-Duatis et al., 2019). כך, נושא כגון "השתתפות ישראל באירוויזיון" עשוי להיות רלוונטי ואף קריטי גם לסוגיות עומק כמו מעמדה הבין-לאומי של ישראל או הסכסוכים במזרח התיכון. לבסוף, המחקר מבקש להצטרף למחקרים נוספים שבדקו את סיקורם החדשותי והשפעתם התרבותית של אירועי מדיה לאורך זמן, ולא רק סביב שידורם החד-פעמי (למשל, Greenwald, 2023; Tamir & Lehman, 2023; Wilzig, 2023).

סקירת ספרות

תחרות הזמר של האירוויזיון (Eurovision Song Contest)

תחרות הזמר של האירוויזיון (בקיצור בעברית, האירוויזיון), שנוסדה ב־1955 ונערכה לראשונה בלוגאנו שבשווייץ שנה לאחר מכן, היא אחד המפעלים התרבותיים-טלוויזיוניים הגדולים באירופה ובעולם (Ginsburgh & Noury, 2008). יוזמה זו של מרסל בזנסון - המנהל הראשון של איגוד השידור האירופי (EBU) - שאבה השראה מפסטיבל סן רמו האיטלקי. התחרות, אשר משודרת כיום לקהל שגודלו נע בין 200 מיליון לחצי מיליארד צופים מדי שנה, מייצגת הן את עוצמתו של שוק הבידור הטלוויזיוני הגלובלי, והן את האופן שבו טלוויזיה ציבורית עדיין יכולה לשמש מנגנון של בניית זהות תרבותית קולקטיבית. זאת, על אף הדומיננטיות ההולכת וגוברת של תקשורת מבוססת אינטרנט - רשתות חברתיות, בינה מלאכותית, אפליקציות תקשורת שונות ועוד (גרינוולד, 2020; Greenwald, 2023).

אף שרשמית האירוויזיון מוצג כאירוע א־פוליטי, ההיסטוריה שלו משקפת הלכה למעשה תהליכים פוליטיים עמוקים ביבשת אירופה ומעבר לה. כמו כן, פרקטיקות ותפיסות עולם אידאולוגיות ופוליטיות מובהקות ניווטו מאז ומעולם את קבלת ההחלטות לגביה במסגרת ה־EBU (Yair & Ozeri, 2022). כך, מראשיתו שימש האירוויזיון סמל לאיחוד תרבותי-מערבי לאחר מלחמת העולם השנייה, ובתקופת המלחמה הקרה הוא ייצג את המערב הקפיטליסטי אל מול הגוש הקומוניסטי, שמסורתית נעדר מן התחרות (למעט יוגוסלביה). לאחר קריסת הגוש המזרחי התרחבה התחרות והחלה לכלול מדינות ממזרח אירופה וממרכזה, לרבות מדינות שהיו חלק מברית המועצות לשעבר, ובראשן רוסיה ואוקראינה (Singleton et al., 2007). נוסף על כך, מבנה ההצבעה של התחרות - חלוקת ניקוד בין מדינות - חשף עם השנים דפוסים של בריתות אזוריות והצבעות פוליטיות וגושיות מובהקות (Yair, 2019).

לא אחת היווה האירווידיון זירה ל"תקריות פוליטיות", כמו במקרה זכייתה של אוקראינה בשנת 2016 עם שיר שעסק ברדיפת הטורים בחצי האי קרים על ידי רוסיה - ביטוי לפערים הגיאופוליטיים החריפים בין המדינות, אשר אתגרו את ה"פנטזיה" של אחווה תרבותית אירופית נטולת סכסוכים. יצוין כי זכייתה זו של אוקראינה התרחשה לאחר סיפוח חצי האי קרים לרוסיה, מה ששידר מסר פוליטי מן המעלה הראשונה. זאת בנוסף לעובדה כי באופן כללי יש לאוקראינה כרוניקה ארוכה של ייצוגים פוליטיים ומעורבות פוליטית באירווידיון (Bohlman, 2011; Meizel, 2013), כרוניקה אשר הגיעה לשיא עם פתיחת המתקפה הרוסית עליה בשנת 2022, אז הושעתה רוסיה מיידית מן התחרות (Greenwald, 2023).

ישראל החלה להשתתף בתחרות בשנת 1973, והיא המדינה הלא-אירופית הראשונה שצורפה אליה. הצטרפותה של ישראל לאירווידיון נבחנת בהקשרים תרבותיים ופוליטיים רחבים יותר, שכן היא התאפשרה על רקע פתיחת התחרות למדינות דרום הים התיכון בשנות ה-70 - מלטה, יוון, טורקיה ובהמשך גם קפריסין - ונתפסה כאתגור של ההומוגניות המערב-אירופית שאפינה את האירווידיון עד אז. יש הרואים בהשתתפות הישראלית באירווידיון אקט של מיקום תרבותי-גיאופוליטי, המבטא את רצונה של ישראל להיתפס כחלק מהמרחב התרבותי המערבי (Mahla, 2022; Panea, 2018; Press-Barnathan & Lutz, 2020). בלקינד (Belkind, 2010) טוענת כי האירווידיון שימש עבור ישראל מנגנון לדמיון לאומי, אשר עיגן את תחושת השייכות של אזרחיה למערב ולאירופה. בהתאם לכך, ההשתתפות ואף ההצלחה של ישראל בתחרות עוררו היסטורית תחושות של גאווה לאומית (Ariely & Zahavi, 2022; Lemish, 2004; Rosler & Press-Barnathan, 2021). לאורך השנים זכתה ישראל ארבע פעמים במקום הראשון (1978, 1979, 1998, 2018), שלוש פעמים במקום השני (1982, 1983, 2025), ופעמיים במקום השלישי (1991, 2023). בין הרגעים התרבותיים הבולטים בתולדות השתתפותה ניתן לציין את זכייתה של הזמרת הטרנסג'נדרית דנה אינטרנשיונל ב-1998, שנחשבת לציון דרך חשוב בלגיטימציה לייצוג להט"בי בתרבות הישראלית (גרינוולד, 2020).

בהקשר זה, כדאי לציין כי בישראל ישנה בדרך כלל הפרדה אפיסטמית מלאכותית בין ה"פוליטי" ל"חברתי", כאשר במרחבים תרבותיים אחרים הפרדה זו חלשה בהרבה עד לא קיימת (Morgenthau, 2012). כך, נושאים כגון ביטחון לאומי ויחסי חוץ נתפסים כ"פוליטיים", בעוד נושאים כגון מעמד האישה וזכויות להט"ב נתפסים כ"חברתיים". בניגוד לישראל, יחסן השלילי של מדינות שהשתתפו בעבר באירווידיון, כגון רוסיה והונגריה, לזיהוי הלהט"בי הבולט של התחרות, מעידה כי בעיניהן מדובר בהקשר פוליטי מובהק של האירוע, בעיקר עקב זיהוי עם ערכים ליברליים שבהם תומכות

מדינות מערב אירופה (Baker, 2017). במילים אחרות, ניתן לטעון כי זכייתה של דנה אינטרנשיונל, לדוגמה, ומאוחר יותר התחזקות הגוון הלהט"בי של התחרות, נתפסות בספרות אחרות כשייכות לתחום הפוליטי.

המחקר האקדמי על אודות האירווזיון מתפצל למספר מוקדים תיאורטיים. יאיר (Yair, 2019) מזהה ארבעה כיווני מחקר עיקריים: הראשון, עיסוק ב"אירופה המדומיינת" והקוסמופוליטית, ובכלל זה השימוש בתחרות לצורכי מיתוג מדינות (Jordan, 2011) (Nation Branding). השני, ניתוח האירווזיון כתופעה להט"בית, ובעיקר כהתגלמות של תרבות הומואית פופולרית (ראו לדוגמה, Baker, 2017; Cassiday, 2014; Lemish, 2004; Miazhevich, 2017; Öberg, 2025). הרביעי, שימוש באירווזיון ככלי להבנת תופעות חברתיות רחבות יותר, כמו כלכלה פוליטית, סכסוכים אזוריים, ביקורת בין לאומית ודינמיקות תקשורתיות או ויזואליות (Highfield et al., 2013; Panea, 2025). ייתכן כי בהבחנה זו, נדגיש שוב מזווית ביקורתית, ישנה הפרדה דיכוטומית מדי בין מה שנתפס כפוליטי ומה שנתפס כחברתי - הפרדה שכאמור נחשבת מלאכותית או זרה במרחבים גיאופוליטיים אחרים.

המחקר הנוכחי ישתלב בעיקר במוקד התיאורטי הרביעי, משום שמטרתו המרכזית לבדוק כיצד אירועים פוליטיים, ביטחוניים ומדיניים חיצוניים בהוויתם עיצבו את המסגור התקשורתי של האירווזיון בשנים האחרונות. במובן זה, המחקר נשען על הגות ביקורתית הנוגעת ליחסי הגומלין בין התקשורת, התרבות והחברה, ובפרט על גישת ה"תקשורת כתכרובת", שנוסחה בין היתר בזיקה לאסכולת בירמינגהם (רגב, 2008; Carey, 1989). המחקר מציע גם זווית אמפירית מעט שונה, ואולי ייחודית, שכן הוא מבקש לבחון בהרחבה את הדרך שבה תחרות האירווזיון ממסגרת בתקשורת החדשותית כאירוע מתמשך, ולא רק כאירוע מדיה בודד. כך ניתן לבדוק את ההשלכות הפוליטיות, התרבותיות והחברתיות שלו ככאלה אשר חורגות מעצם קיום התחרות ושידורה הטלוויזיוני בלבד.

תיאוריית המסגור התקשורתי

תיאוריית המסגור היא אחד מעמודי התווך המרכזיים בחקר תקשורת ההמונים, והיא מתייחדת בכך שהיא חורגת מעיסוק כמותי בלבד בהיקפי חשיפה או ייצוג, ומבקשת לבחון את האופנים העמוקים שבהם מוצגים אירועים, תופעות חברתיות ודמויות ציבוריות בזירה התקשורתית. השאלה שבמרכז גישה זו אינה על מה התקשורת

מדווחת, אלא כיצד היא עושה זאת, כלומר, אילו נקודות מבט, פרשנויות וסכמות קוגניטיביות מוצעות לציבור כחלק מתיווך המציאות (Scheufele, 1999; Borah, 2011).

המונח "מסגרת" (Frame) מתאר תהליך של הבניה פרשנית, שבאמצעותו מארגנת התקשורת מידע לתוך תבניות קוגניטיביות ברורות ומופשטות, אשר מסייעות לקהל להבין את המציאות, לקטלג אירועים ולשמר אותם בזיכרון לטווח הארוך. כל מסגרת תקשורתית יוצרת מעין "אריזה תרבותית-חברתית" של הסיפור החדשותי, שבאמצעותה הופכים דיווחים אפיזודיים לתפיסות תמטיות סדורות, ולעיתים אף רוטיניות. הכוח של המסגור טמון אפוא ביכולתו לנסח את גבולות השיח: להבליט פרטים מסוימים, להצניע אחרים, ולכוון את הקהל לפרשנות מסוימת של המציאות, לעיתים מבלי שהדבר יהיה מודע או מפורש (גריןולד, 2020; דיין גבאי, 2024).

תיאוריית המסגור נשענת, בין היתר, על רעיונות הלקוחים מהפסיכולוגיה החברתית, ובעיקר מהרעיון של סכמות קוגניטיביות: דפוסי חשיבה קבועים המסייעים לעיבוד מידע חדש. בדומה לכך, גם הציבור מגיב למסגרות תקשורתיות באופן אינטואיטיבי - הוא יודע לקרוא את הרמזים, הטון, המינוח וההקשרים התרבותיים הטמונים באופני הדיווח, ולעיתים גם מתנהג לאורם, אף מבלי משים (Entman, 2004; Gamson, 1992).

מעבר לרובד הקוגניטיבי-פרשני, חוקרים המזוהים עם גישות תרבותיות וביקורתיות בחקר התקשורת רואים במסגור גם מנגנון של שימור הסדר החברתי והתרבותי. על פי גישה זו, התקשורת אינה רק משקפת את המציאות, אלא גם תורמת לאכיפה, לחיזוק ולחידוד של נורמות, ערכים והסדרים אידאולוגיים קיימים. ג'יימס קארי, מאבות אסכולת ה"תקשורת כתרבות", טען כי התקשורת פועלת כריטואל או טקס תרבותי - תהליך יום-יומי שמכונן ומשמר משמעויות קולקטיביות, ולא רק מעביר מידע. מתוך כך, המסגור התקשורתי עושה שימוש במשמעויות ובסמלים קולקטיביים, כדי לחזק את תפיסת החברה לגבי עצמה ולגבי עולמה (Carey, 1989).

ההתכנסות סביב ייצוגים תקשורתיים, השאובים מתוך מסגור בעל אופי מסוים, איננה רק פעולה צרכנית, אלא גם פעולה קהילתית-תרבותית. לפיכך, המסגור מסייע ביצירת תחושת זהות ושייכות, ופועל בתוך מארג של הסכמות תרבותיות, פוליטיות וחברתיות. בהקשר זה, מחקרים שונים הצביעו על התפקיד שממלא המסגור בהבניית תפיסות לאומיות וזיכרון קולקטיבי, במיצוב קבוצות בחברה ובחיזוק תחושות של "אנחנו" לעומת "הם" (ראו קמה, 2004; Nossek, 2004; Greenwald et al., 2024).

מתודולוגיה

מטרת המחקר ומיקומו

שאלת המחקר היא האם, כיצד ובאיזו מידה השתנה הסיקור החדשותי של תחרות האירוויזיון, והפך פוליטי יותר בין שנת 2023 (טרום מלחמת חרבות ברזל) לשנים 2024-2025 (לאחר פרוץ המלחמה)?

שאלה זו נשאלת, כאמור, מתוך מטרה תיאורטית ונורמטיבית כללית יותר, המבקשת לבחון האם ז'אנרים של חדשות רכות, ובכלל זה פנאי, תרבות, בידור ורכילות, עלולים לעבור תהליכי פוליטיזציה מהירים עקב מלחמות, סכסוכים או משברים מתמשכים. יש לסייג ולציין כי במקרה זה מדובר בהחרפת הפוליטיזציה הקיימת ממילא בתחרות האירוויזיון - כפי שהודגש בפרק סקירת הספרות - וכי ייתכן שבמידה מסוימת תחרויות האירוויזיון של 2024-2025 לא היו יוצאות דופן ביותר במובן זה (כאמור, רוסיה הושעתה מהתחרות ב־2022, והיחסים המתוחים בינה לבין אוקראינה הם בין המאפיינים המפורסמים ביותר של התחרות מאז ראשית המאה ה־21). אם כן, ניתן לומר כי המאמר מבקש להשוות בין סיקורו הפוליטי של האירוויזיון בשנה "שגרתית" לסיקורו בשנים טעונות פוליטית.

תיאור שיטות המחקר

במחקר נערך ניתוח תוכן משולב, כמותי ואיכותני, של המסגור התקשורתי של שלוש תחרויות האירוויזיון - 2023 (בליברפול, בריטניה), 2024 (במאלמה) ו־2025 (בבאזל) - בשלושה עיתוני מיינסטרים אלקטרוניים בישראל בעלי מקבילות מודפסות - **הארץ**, **ישראל היום** ו־**Ynet**. נאספו פריטים מהיום הראשון של שבוע האירוויזיון בכל אחת מן התחרויות ועד ליום שאחרי התחרות (כולל). בסך הכול נבחנו במחקר 24 ימי סיקור חדשותי. הפריטים החדשותיים נאספו באמצעות חיפוש הביטויים המדויקים, "אירוויזיון" או "האירוויזיון", בתקופה הנבחרת במנגנוני החיפוש של שלושת אתרי החדשות. לאחר איסוף הפריטים, נעשה שימוש בפונקציית החיפוש המתקדם של Google כדי לעשות סטנדרטיזציה של הנתונים ולוודא שלא נשמטו תוצאות. התוצאה הסופית כללה 328 פריטים שנותחו במסגרת המחקר (מבזקי חדשות, ידיעות, כתבות, טורי דעה, תצלומים וקריקטורות): **בהארץ** 35 פריטים; **בישראל היום** 151 פריטים; וב־142 **Ynet** פריטים.

יצוין כי אין מדובר בדגימה, אלא בניתוח כלל הידיעות שהתפרסמו במקורות האמורים לעיל על האירוויזיון במהלך התקופה הנבחרת. נוסף על כך, כפי שניתן

לראות בטבלה 1 בפרק הממצאים, התפלגות הפריטים על פי שנים הייתה דומה למדי (למעט "קפיצה" מסוימת במספר הכתבות ב**ישראל היום** ב-2025). ניתן לעיין במסד הנתונים המלא בקישור זה.

המחקר כלל שני שלבים של ניתוח תוכן - ראשית כמותי ואחרי כן איכותני.

ניתוח תוכן כמותי מסייע לזיהוי דפוסים חוזרים של תכונות מוגדרות מראש של מסרים ושל מסגרות חשיבה. הוא מאפשר השוואות ובדיקת התפלגויות סטטיסטיות על סמך בחירה בקריטריונים נתונים מראש אשר מיושמים בעקביות (בלוך-אלקון, 2003). במסגרת ניתוח התוכן הכמותי סודרו כלל הפריטים החדשותיים שנאספו בטבלת נתונים, כאשר כל אחד מהם קיבל את הקטגוריות הבאות: מספר סידורי (ID); שנה (2025/2024/2023); מקור (**הארץ/ישראל היום** Ynet); נטייה אידאולוגית של המקור (1. ימין/2. מרכז/3. שמאל); מקצועיות עיתונאית של המקור (1. פופולרי/2. אליטיסטי); URL; כותרת הפריט; שם הכתב או הכתבת (אם יש); קיום של מסגור פוליטי דומיננטי (0. אין/1. יש). ההחלטה האם הפריט כולל מסגור פוליטי דומיננטי התבססה על קטגוריזציה בינארית, ונקבעה על סמך הנושא המרכזי של הכותרת וכותרת המשנה של הפריט. קטגוריזציה בינארית זו אפשרה השוואה בין תחרויות האירועים השונות סביב שאלת הדומיננטיות הפוליטית בסיקור של כל אחת מהן. קידוד ספציפי זה נעשה בידי שני מקודדים, תוך בדיקת מהימנות שהעלתה הסכמה של $k = 0.93$ בין השניים על פי מבחן המהימנות הסטטיסטי של *Cohen's Kappa*.

ניתוח תוכן איכותני הוא שיטת מחקר הכוללת קריאה ביקורתית של טקסטים במטרה לחלץ מתוכם תבניות חשיבה, דפוסים וקטגוריות, המלווים בפרשנות נורמטיבית של החוקר לפי פרספקטיבה אישית. פרספקטיבה זו עומדת על משמעותם העמוקה והסימבולית של הטקסטים, מעבר לפשט המובע בהן (Ponterotto, 2006). שיטה זו נחלקת בדרך כלל לשניים: ראשית, מיון וסיווג של מוטיבים חוזרים לפי דוגמאות, רעיונות וקווים מנחים כדי לזהות שיטתיות ולהביא לידי הכללה. שנית, עריכת דיון שאינו מסתפק בסקירה אובייקטיבית של המתואר בטקסט, אלא מתרכז במסרים הסמויים החבויים בו ובחיבורו לספרות התיאורטית ולמציאות האפיסטמולוגית (גירץ, 1990). במסגרת ניתוח התוכן האיכותני נוספו למעשה שתי עמודות נוספות לטבלת הנתונים. עמודה אחת כללה את התמה העיקרית העולה מכל פריט. העמודה השנייה כללה ציטוט מתוך הטקסט המלא המדגים את התמה. חשוב להדגיש כי גם הפריטים שאינם נושאים אופי פוליטי דומיננטי מוינו לתמות. על כן, כפי שניתן יהיה לראות בפרק הממצאים, חלק מן התמות היו בעלות אופי פוליטי בעוד אחרות היו בעלות אופי "רך" יותר, כלומר רכילותי או בידורי.

הרציונל בבחירת הקורפוס לחחקר

שלושה שיקולים מרכזיים עמדו מאחורי הבחירה בעיתונים האלקטרוניים כמקורות למחקר:

גיוון אידאולוגי ומקצועי: כדי להבטיח בחינה מקיפה ומהימנה של הסיקור, נבחרו שלושה עיתונים מגוונים, הן מבחינה אידאולוגית והן מבחינה מקצועית. **ישראל היום** ו-Ynet הם עיתונים פופולריים (הנוטים לסנסציה ברמה החזותית וברמה התוכנית), כאשר הראשון מציג קו פוליטי ימני-שמרני והשני קו פוליטי מרכזי. **הארץ** הוא עיתון אליטיסטי/איכותי (נוטה לגישה סולידית ורציונלית יותר), המציג קו ברור של שמאל פוליטי (גרינוולד, 2020; קמה, 2005). ספציפית, יש לסייג ולציין לגבי **ישראל היום**, שנתפס במשך שנים כעיתון המזוהה עם בנימין נתניהו ושלטונו, כי מאז פטירתו של המו"ל לשעבר, שלדון אדלסון, בינואר 2021, נטען לא אחת כי העיתון מציג קו מרכזי יותר וגם ביקורתי יותר כלפי ממשלת ישראל ומדיניותה. על כן, במידה רבה ניתן לומר כי כיום הוא בעל דמיון רב יותר ל**ידיעות אחרונות** מאשר בעבר (כהן, 2023).

פופולריות המקורות ומיצובם בלב המיינסטרים הישראלי: שלושת אתרי החדשות הממוסדים הללו הם בין הפופולריים בישראל, עם כניסות רבות מדי שנה (SimilarWeb, 2025). כמו כן, שלושתם נחשבים ללא ספק מקורות חדשניים "מיינסטרימיים", כאשר השפעת התרבותית של **הארץ** חורגת בהרבה מהתפוצה המספרית שלו, בדומה לעיתונים אליטיסטיים אחרים בעולם.

חיבור לעיתונות מסורתית ולשיח עיתונאי וחברתי מעבר לרשת: שלושת העיתונים הללו הם גרסה אלקטרונית של עיתון מסורתי/מודפס (שניים מהם ותיקים מאוד ואחד חדש יחסית, אך צבר כבר ותק נכבד). משמעות הדבר היא שהקו שהם נוקטים, העיתונאים העובדים בהם, הידיעות המתפרסמות בהם והמקורות העיתונאיים שלהם מייצגים את השיח התקשורתי והפוליטי בישראל באופן שחורג מהמרחב המקוון בלבד.

ממצאים

ניתוח תוכן כמותי

טבלה 1

בטבלה 1 מופיעים נתונים הנוגעים למספר הפריטים שהתפרסמו על אודות האירוויון בכל אחת מן השנים ובכל אחד מן העיתונים, וכן השיעור והמספר של הפריטים בכל שנה ובכל עיתון שכללו מסגור פוליטי כלשהו. בשורה התחתונה בטבלה ניתן לראות

נתונים המסכמים את מידת השיח הפוליטי בסיקור כל אחת מן התחרויות בשלוש השנים שנבדקו.

עיתון/ שנה	2023	2024	2025	סך הכול
	N מסגור פוליטי	N מסגור פוליטי	N מסגור פוליטי	N מסגור פוליטי
הארץ	8 0% (0)	14 57.1% (8)	13 46.1% (6)	35 40.0% (14)
ישראל היום	31 9.7% (3)	34 50.0% (17)	86 45.3% (39)	151 39.0% (59)
Ynet	41 19.5% (8)	48 70.8% (34)	53 54.7% (29)	142 50.0% (71)
סך הכול	80 13.7% (11)	96 61.4% (59)	152 48.6% (74)	328 43.9% (144)

כפי שניתן לראות מן הנתונים בטבלה, בין 2023 ל־2025 חלה עלייה של ממש בסיקור התקשורתי של תחרות האירוויון - 80 פריטים בלבד התפרסמו ב־2023, 96 ב־2024, ולא פחות מ־152 פריטים ב־2025. כלומר, התחרות הפכה יותר ויותר דומיננטית בסדר היום התקשורתי לאורך שלוש השנים הללו. ממצא זה מפתיע במידה מסוימת, שכן דווקא בשנים של משבר מתמשך היינו מצפים שהסיקור התקשורתי יתרכז בנושאים הקשים שעל סדר היום (צבא, ביטחון ומדיניות חוץ), כאשר נושאים רכים כמו האירוויון יידחקו החוצה או יזכו לסיקור מועט בלבד. עם זאת, כפי שכבר נטען, ייתכן כי שנות משבר מותירות מקום גם לחדשות מסוג זה, ובלבד שניתן לחבר אותן מבחינה תוכנית לנושא המרכזי שעל סדר היום - המלחמה.

מבחינת ההבדלים בין העיתונים השונים שנבדקו, ניכר שככלל, עיתון **הארץ** האליטיסטי שונה מהותית מעמיתיו הפופולריים, **ישראל היום** ו־**Ynet**, מבחינת היקף הסיקור של האירוויון. בעוד **הארץ** התפרסמו לאורך שלוש השנים 35 פריטים בלבד על התחרות במהלך שבוע האירוויון, **בישראל היום** התפרסמו 151 פריטים (פי 4.3) וב־142 **Ynet** - פריטים (פי 4.0). ממצא זה מתכתב עם הנטייה הידועה של העיתונות הפופולרית לעסוק ביתר שאת בנושאי בידור, פנאי ורכילות, וגם לסקר סיפורים ואירועים שיש בהם פוטנציאל רב יותר ליצירת אפקט רגשי על צרכני התקשורת (סנסציה ודרמה). עם זאת, דווקא בשיעור המסגור הפוליטי אין הבדלים גדולים, לפחות בין **הארץ** (40.0% מסגור פוליטי) ל**ישראל היום** (39.0% מסגור פוליטי), כאשר דווקא **Ynet** חריג יחסית, עם 50.0% פריטים שהתאפיינו במסגור פוליטי.

הפערים הבולטים ביותר שהטבלה מציגה הם בנושא המסגור הפוליטי של התחרות ב־2023 לעומת 2024 ו־2025. בחינת הנתונים הנוגעים לסיכום הסיקור בכלל העיתונים גם יחד בכל אחת מן השנים, מראה כי האירוזיון עבר במהלך שלוש השנים הללו תהליכים של פוליטיזציה מבחינת סיקורו ומסגורו בשיח התקשורתי בישראל. בעוד ב־2023 רק 13.7% מהפריטים שנאספו עסקו בהיבטים פוליטיים כלשהם של התחרות (ממצא מפתיע כשלעצמו, מפני שהאירוזיון - כפי שהראינו בסקירת הספרות - הוא במהותו תחרות עם זיקה פוליטית רבה), ב־2024 המסגור הפוליטי אפיין לא פחות מ־61.4% מהפריטים, וב־2025 חלה שוב ירידה (אם כי הסיקור לא חזר ל"נורמה" של 2023 כנקודת ייחוס) - 48.6% מהפריטים היו פוליטיים בהווייתם. יודגש שוב כי טענה זו תקפה להשוואה בין 2023 ל־2024-2025, וכי ייתכן שבחינה של שנים אחרות שבהן התרחשו מלחמות או מבצעים צבאיים נרחבים (בשונה מ־2023) הייתה חושפת תופעה דומה לזו שקרתה ב־2024-2025.

כדאי להדגיש שאירוזיון 2024 היה הקרוב ביותר כרונולוגית לטראומה הלאומית של טבח השבעה באוקטובר, והיה "פוליטי" במיוחד מסיבות נוספות. בשנה זו הוא נערך בעיר מאלמה שבשוודיה, הידועה בכך שיש בה ריכוז גדול של אוכלוסייה מוסלמית ופרו־פלסטינית, ורבים מהם מחו נגד השתתפות ישראל, מחוץ לאולם ובתוכו. על כן, נוצר מצב שניתן לתארו כבלתי סביר כמעט: רובם הגדול של הפריטים שעסקו בתחרות בעיתונים שנבדקו לא סיקרו היבטים הקשורים בה עצמה (מוזיקה, אומנות, תהליכי ההצבעה, ההיסטוריה של התחרות, רכילות, מאחורי הקלעים ועוד), אלא בפוליטיקה סביבה. לעומת זאת, אירוזיון 2025, שנערך כשנה וחצי לאחר טראומת הטבח, הציג מסגור מאוזן יותר (פחות מחצי מהפריטים היו פוליטיים), אם כי המסגור הפוליטי עדיין היה ניכר. במילים אחרות, ניתן לטעון שלפחות במקרי הבוחן שלפנינו, משבר ביטחוני, מדיני ופוליטי מתמשך בהחלט עשוי להתבטא בפוליטיזציה של חדשות רכות, אולם חלוף הזמן עשוי לרכך מגמה זו במידת מה, ולנרמל, לפחות חלקית, את הסיקור בשלבים מאוחרים יותר.

טבלה 2

בטבלה 2 מפורטות חמש התמות המרכזיות שנמצאו במחקר, בחלוקה על בסיס פקטור בינארי של מסגור פוליטי/לא-פוליטי, לצד הדומיננטיות הכמותית של כל אחת מהן בכל עיתון בנפרד ובכולם יחד.

חמ'	התמה	מסגור פוליטי	דומיננטיות (על פי עיתון ובסך הכול)			
			הארץ	ישראל היום	Ynet	סך הכול
1	רכילות/חדשות רכות	לא	54.3% (19)	56.3% (85)	47.2% (67)	52.1% (171)
2	ההיסטוריה של האירועים	לא	5.7% (2)	4.6% (7)	2.8% (4)	4.0% (13)
3	התנגדות פוליטית לישראל	כן	31.4% (11)	23.8% (36)	32.4% (46)	28.4% (93)
4	צבא וביטחון	כן	5.7% (2)	8.0% (12)	12.0% (17)	9.5% (31)
5	הצבעות פוליטיות/גושיות	כן	2.9% (1)	7.3% (11)	5.6% (8)	6.0% (208)
	סך הכול		100% (35)	100% (151)	100% (142)	100% (328)

כפי שמראים הנתונים בטבלה, התמה הדומיננטית ביותר בסיכום הסיקור מכלל השנים היא זו של רכילות/חדשות רכות, שאפיינה מעט יותר ממחצית הפריטים. ממצא זה מצביע על כך שלמרות הכול, תחרות האירועים היא אירוע בידורי של תרבות ומוזיקה פופולריות, גם בשנים ובמצבים שבהם האקלים הסובב אותה הוא פוליטי במיוחד. טענה זו מתחזקת לאור העובדה שאפילו בשנה הפוליטית ביותר, 2024, הייתה תמת הרכילות דומיננטית בסיקור (34.3% מהפריטים), וביתר שאת בשנת 2025 (48.0% מהפריטים).

מבחינת המסגור הפוליטי, לא מפתיע לגלות שתמת ההתנגדות הפוליטית לישראל הייתה במובהק התמה הפוליטית הדומיננטית ביותר (28.4% מהסיקור), כאשר נושאים הקשורים לצבא וביטחון או להצבעות פוליטיות/גושיות אומנם נכחו, אבל במידה פחותה (9.5% ו-6% בהתאמה). במילים אחרות, ניתן לומר שהשיח סביב ההתנגדות הפוליטית להשתתפות של ישראל בתחרות, הקריאות להחרים או להשעות אותה והמחאות העקביות נגדה (הן ברשתות החברתיות והן פיזית, מחוץ לאולם התחרות

ובתוכו) היו האלמנטים העיקריים שעיצבו את המסגור הפוליטי של האירוויון בעיתונים שנבדקו.

לבסוף, בדומה לממצאים שהוצגו בטבלה 1, גם מטבלה 2 עולה כי לא קיימים פערים מהותיים בין שלושת העיתונים בכל הנוגע להתפלגות התמות המרכזיות בסקור האירוויון. כפי שהייתה אחידות ביניהם בשיעורי המסגור הפוליטי, גם בקו הסיקור ניכר דמיון יחסי בין **הארץ**, **ישראל היום** ו- *Ynet* - ממצא מפתיע נוכח ההבדלים הידועים ביניהם מבחינת הרקע האידאולוגי וסוג העיתונות שכל אחד מהם מציג.

ניתוח תוכן איכותני

חלק זה יעסוק בפירוט איכותני - תיאור מעמיק והדגמה - של כל אחת ואחת מן התמות שנמצאו במחקר, ואשר נוכחותן הכמותית פורטה בטבלה 2.

דיליות/חדשות רכות

כאמור, תמה זו הייתה ככלל הדומיננטית ביותר, והיא כיסתה מעל למחצית מהפריטים החדשותיים שנאספו ונותחו במסגרת המחקר. שויכו אליה אך ורק פריטים שהתאפיינו בתוכן "רך" בהקשרים שונים, ובהם: סקירה של המועמדים בתחרות; התייחסות למיקום של מדינות שונות (ובראשן ישראל) בטבלאות ההימורים המתפרסמות ברשת; אופנה ותלבושות של המועמדים והמנחים; מיקום השירים לאורך התחרות בחצאי הגמר ובגמר, והקשר של מיקום זה לסיכויי הזכייה; סקירה של תוצאות ביניים (השירים העולים לגמר בכל אחד מחצאי הגמר); ראיונות עם בני משפחה או חברים של המועמדות הישראליות; התייחסות למועדוני המעריצים של התחרות וסיקור שלהם; הדלפות של תמונות או סרטונים מתוך החזרות; תקלות שונות במהלך המשדרים; התייחסות לקהילה הגאה ולסממנים להט"ביים בתחרות; תקריות שונות שאינן פוליטיות; שיח על המנחים או על ההנחיה; וברכות של אנשי עילית למועמדות הישראליות.

הנרטיב של תמה זו נובע מתפיסת האירוויון כאירוע בידורי ו"קליל", כאשר מבחינת הפונקציות החברתיות שהוא ממלא, לא ניתנת הרבה תשומת לב להקשרים לאומיים או פוליטיים (למשל, הוא לא נשען על גאווה לאומית, על פטריוטיות או על הדגשת סממנים של התרבות המשותפת), אלא בעיקר לאסקפזם ושעשוע "טהורים". מטבע הדברים, יש כאן מקום לסנסציה, לדרמה, ולעיתים גם לסיקור של האירוויון כמופע ביזאר מוקצן ותלוש, כאשר המסגור מתאפיין בהיבטים ביקורתיים לצד היבטים

חיוביים יותר, המתכתבים עם הרעיון של "Guilty Pleasure" (הנאה המלווה בתחושת אשמה). כך, לדוגמה, נכתב בטור ב**ישראל היום** תחת הכותרת "זה כל כך רע שאנחנו אוהבים את זה: המתלבשים הטובים והגרועים של האירויזיון" (מאיר, 2023):

הזמר קרייה, שייצג את פינלנד והגיע למקום השני בתחרות, השאיר רושם עז על הצופים וכיכב בכל הרשתות החברתיות עם מראה פורץ דרך שהציג על הבמה. הוא לבש מכנסיים שחורים עם גזרת קוצים ענקיים באזור הירכיים, נעליים בצבע שחור וירוק, ומה שהביא לו את המקום הראשון הוא שרוולון מנופח בצבע ירוק זרחני שחושף את גופו, בשילוב צווארון מעוטר בניטים. הלוק שלו אייקוני, בולט, חדשני ומקורי.

כיוון אחר בסיקור, לדוגמה, היה הדגשה של אנשי עילית בכל הקשור לתחרות, כאשר סיפור שחזר על עצמו, הן באירויזיון 2024 והן באירויזיון 2025, היה "שיחת הטלפון המסורתית" של השחקנית ההוליוודית גל גדות (כנראה הישראלית המפורסמת ביותר בעולם היום) לזמרות הישראליות. ניתן לומר כי המסגור כאן היה על הגבול בין "רך" ל"קשה", משום שאומנם הדגש היה רכילותי וסנסציוני, אבל אין ספק שעצם השיחה של גדות למועמדות הישראליות נבעה מסולידריות לאומית: "גם גל גדות הפתיעה את יובל רפאל בשיחת וידאו, אותה חלקה הנציגה הנרגשת בעמוד האינסטגרם שלה. 'תודה רבה גל!', כתבה יובל. 'השיחה הזו חיזקה אותי, קוראים לך וונדר וומן מסיבה מסוימת'" נכתב ב**ישראל היום** (סויסה, 2025). ב־2024, דבריה של גדות לנציגת ישראל עדן גולן, שצוטטו גם הם ב**ישראל היום**, רמזו אף יותר להקשרים הפוליטיים (אם כי לא באופן חד־משמעי): "'זה מדהים שאת עומדת חזקה ואיתנה ואף אחד לא מזיז אותך. ואת כל כך צריכה להיות גאה בעצמך!' אמרה גדות לגולן. 'הדרך הכי טובה להילחם בשנאה היא באהבה'" (סויסה, 2024).

ההיסטוריה של האירויזיון

היקפה של תמה זו היה אומנם מצומצם יחסית, אבל היא חזרה והופיעה בכל שלוש השנים שנבדקו (ארבעה פרסומים בכל אחת מן השנים 2023 ו־2024, וחמישה ב־2025). היא בלטה בעיקר בפרטי סקירה היסטורית ארוכים ואינפורמטיביים, שהתפרסמו לפני שידור התחרות, ומטרתה הייתה ליצור מעין תחושה של מתח ודרמה (Buildup) לקראתה.

ההתייחסות לעבר, בהקשר הכללי ובהקשר המקומי־ישראלי, נשענת הן על הניסיון לספק הקשר היסטורי רחב של אירוע המדיה טרם שידורו, כסוג של "הכנה" או "מדריך למשתמש" לקראת הצפייה; והן על חידוד ועידוד של רגשות נוסטלגיה בקרב הקוראים ודעת הקהל כלפי "האירויזיון שהיה ואיננו עוד" (כידוע, התחרות עברה שינויים רבים במהלך השנים - החל מהסגנון המוזיקלי, דרך סדרי הגודל של האירוע, ועד שינויים

תרבותיים, כמו שימוש בשפה האנגלית במקום בשפות המקומיות של המדינות המשתתפות). **בהארץ**, למשל, נכתב:

ישראל עדיין לא השתתפה בתחרות האירועים ב־1963, אבל היו לה שתי נציגות. כרמלה קורן עלתה על הבמה בלונדון מטעם אוסטריה עם השיר *Vielleicht geschieht ein Wunder* שבו קיוותה כי יתרחש נס. אסתר עופרים נשלחה בידי שווייץ, שבה יתקיים האירוע השנה. היא שרה את *T'en vas pas* (אל תעזוב) וכמעט זכתה. בסופו של דבר היא הסתפקה במקום השני (זהר, 2025).

בטור דעה שהתפרסם **בהארץ**, יגאל רביד, מנחה אירועים 1999 בירושלים, התרפק בנוסטלגיה על אחדים מהרגעים הזכורים ביותר מאותה התחרות:

מה היה באירועים 1999 עצמו? כולם זוכרים את המופע המדהים של דנה אינטרנשיונל על חומות ירושלים שביים צדי צרפתי הגאון, אבל איש לא ישכח את ההתרסקות המפוארת שלה עם הפסל של יעקב אגם שהייתה אמורה להגיש לזוכה השבדית. אני לא יודע באיזה מצב צבירה הייתה הדיווה, אבל גם כשעזרתי לה לקום מהרצפה בקטע האייקוני מכולם בתולדות התחרות, לא הייתי בטוח שתצליח להישאר על עומדה. וכך נעלנו את האירועים כשדנה מתנפנת בזרועותי, ואז מתנתקת ונמלטת מהבמה (רביד, 2024).

התנגדות פוליטית לישראל

כפי שראינו, מבין התמוות שהתאפיינו במסגור פוליטי, הייתה זו באופן מובהק התמה הדומיננטית ביותר. לכאן שויכו פריטים חדשניים שעסקו בפעולות מחאה שונות כנגד ישראל, לדוגמה במרחב המקוון (תגובות שליליות ברשתות חברתיות); בעיר המארחת את התחרות (הפגנות המוניות עם דגלי פלסטין); מחוץ לאולם התחרות או באירועים מקדימים שונים (כמו אירוע "השטיח הטורקיז" המסורתי שבו מתארחים כל האומנים בתחרות); ובתוך האולם (סיקור מקיף מאוד, כמעט אובססיבי, של שריקות הבוז וקריאות המחאה לעבר הזמרות הישראליות בזמן החזרות ובזמן המשדרים עצמם). בנוסף, שויכו לתמה זו גם פריטים שעסקו בקריאות להחרים או להשעות את ישראל מהתחרות מסיבות פוליטיות מצד גופים רשמיים, כמו ממשלות שונות או רשויות שידור ציבוריות שונות באירופה, וכן מה שהעיתונות הישראלית מסגרה פעם אחר פעם כ"אנטישמיות", אם בצדק ואם באופן מוגזם ואף לא ראוי.

תמה זו עוסקת בשנאה, ברדיפה ובהתכנסות פנים־לאומית. הפונקציה החברתית כאן מנוגדת כמעט לבידור או לאסקפזם, והיא פונה לסנטימנטים שניתן להגדירם אתנוצנטריים, המדגישים סמלים וסממנים לאומיים ופוליטיים. סנטימנטים אלה, כאמור, מספקים צרכים חברתיים הקשורים בהתכנסות חברתית, בקהילה, בזהות

קולקטיבית ובחידוד תחושת השייכות של צרכני התקשורת. תחושת שייכות עלולה להיות מבוססת, כמובן, על חלוקה דיכוטומית של "אנחנו" מול "הם".

במסגרת זו, המסרים התקשורתיים עשויים להיות ויזואליים. לדוגמה, סיקור השמלה שלבשה עדן גולן באירוויזיון 2024, שהמחשוף שלה - ספק במקרה, ספק במכוון - הזכיר במידת מה את הספרה 7, המהדהדת את התאריך שבעה באוקטובר. הם יכולים להיות גם מילוליים, למשל הקריאה של יובל רפאל "עם ישראל חי!" לאחר ביצוע השיר שלה באירוויזיון 2025. קריאה זו של רפאל סוקרה לא פעם כתשובה או תגובה ל"אנטישמיות". **בישראל היום**, למשל, צוטטו דברים מתוך פוסט שכתב הפעיל יוסף חדאד ברשתות החברתיות: "עזבו את הביצוע המרגש, עזבו את הקול המטורף. הצעקה שלה 'עם ישראל חי' בסוף הביצוע, מול כל אירופה, השונאים והאנטישמים זה הניצחון הכי גדול שלה" (מערכת ישראל היום, 2025).

ברמת הסמליות הוויזואלית, מגמה נוספת של המסגור הדגישה אלמנטים סמליים לעומתיים של ישראלים מול פלסטינים. בצד הישראלי, הופיע פעמים רבות שיח על הנוכחות של "דגל ישראל" באירוויזיון. לדוגמה, ב-Ynet נכתב: "חשוב שתהיה נוכחות שלנו ושיהיו באולם **דגלי ישראל**, כי אסור לנו להיכנע לבריונות ולטרור" (אידי, 2024). בנוגע לצד הפלסטיני, השיח כלל כמה התייחסויות לדגלי פלסטין וכאפיות. למשל, "אלפים צועדים ברחובות העיר השבדית בטענה ש'האירוויזיון חוגג רצח עם' [...] גם אחד הכלבים נעטה **בכאפייה**: 'יאללה יאללה ישראל - ברא!' (אברהמי, 2024; כל ההדגשות שלי, ג"ג).

תקרית אחרת שסוקרה בהרחבה הייתה ההופעה של הזמר השבדי ממוצא פלסטיני, אריק סעדה, בפתיחת חצי הגמר הראשון של אירוויזיון 2024, אשר עלה לבמה עם כאפייה בצבעי שחור ולבן סביב ידו לאות הזדהות עם הפלסטינים. לאחר שאיגוד השידור האירופי גינה את מהלך המחאה הפוליטי של הזמר, תגובתו צוטטה ב-Ynet (שכניק, 2024):

נציג שבדיה לשעבר, שבניגוד לחוקי התחרות עלה לבמת חצי הגמר הראשון של האירוויזיון כשעל ידו כאפייה, פרסם תגובה חריפה ברשתות החברתיות ויצא נגד איגוד השידור האירופי (EBU). "קיבלתי את ה'צעף' הזה מאבי בתור ילד קטן", כתב, "בסך הכול רציתי ללבוש משהו שהוא אותנטי עבורי - אבל ה־EBU חושב שהמוצא האתני שלי 'שנוי במחלוקת'. זה אומר עליהם הכול".

צנא וביטחון

תמה זו נסובה סביב הקשר שבין מבצעים צבאיים ומלחמות לבין התחרות, בהקשרים שאינם נוגעים בהכרח בביקורת או במחאות נגד ישראל. במילים אחרות, מדובר בסיקור שמקשר ישירות את האירוויון לחדשות קשות, ובעיקר לביטחון לאומי. כפי שנכתב בפרק ההקדמה, זוהי אינה תופעה חדשה, וסביר להניח שבאמצעות קישור כזה, עיתונאים וכתבים העוסקים בבידור, בפנאי וברכילות מגבירים את העניין הציבורי בנושאים שהם מכסים, ובמידה רבה מעבירים אותם משולי סדר היום לעמדה מרכזית יותר.

יודגש שאין מדובר רק בהסטת מוקד תשומת הלב בסיקור, אלא גם במנגנון מסוים של לגיטימציה הדדית: כאשר תחרות בידור כמו האירוויון מוזכרת בהקשרים ביטחוניים, היא מקבלת נופך של "רצינות" ועומק. במקביל, העיסוק בענייני ביטחון דרך התרבות הפופולרית כמו מקרב אותם לחיי היום-יום של הציבור. הקישור בין התחומים מאפשר לתקשורת לטשטש את הגבולות שבין ה"רך" ל"קשה", ולשמש סוכן תרבות המתווך בין עולמות שנתפסים לעיתים כמנותקים זה מזה. על אף שמדובר בסיקור תקשורתי "מסורתי", טשטוש הגבולות כאן מהדהד את השיח האקלקטי הנפוץ ברשתות החברתיות. במובן זה, הסיקור לא רק מגביר עניין, אלא גם מצייר מציאות בה אין נושאים "שוליים", אלא כל נושא יכול להיות פוליטי, גם אם "עטוף בנצנצים".

דוגמה טובה לכך הייתה העיסוק של נציגת ישראל לאירוויון 2023, נועה קירל, בהפסקת האש שבין ישראל לחמאס באחד מסבבי הלחימה שקדמו לשבעה באוקטובר: "נועה ביקשה להקדיש לתושבי הדרום את ההעפלה לגמר [...] 'אני מקווה, דרך ההופעה שלי והייצוג שלי באירוויון, לתת להם קצת שקט ושלווה. וכמובן שביטחון זה הדבר הכי הכי חשוב, ורק אחר כך הכול [...]'" (Ynet, בוקר, 2023). מצד אחד, בדבריה של קירל יש כאמור חיבור כמעט הוליסטי בין שני התחומים, בידור וביטחון, אך מצד שני עדיין נשמרת היררכיה ברורה ביניהם ("ביטחון זה הדבר הכי הכי חשוב, ורק אחר כך הכול").

דוגמה אחרת הייתה כאשר, רגע לפני הכרזת התוצאות בגמר התחרות ב־2025 - כשהיה ידוע כי המדינה המנצחת תהיה ישראל או אוסטרליה - שוגר לישראל טיל בליסטי מתימן. הדבר גרר כיסוי תקשורתי רב שקשר בין שני האירועים. למשל, לכתבה **בישראל היום** ניתנה הכותרת "טיל ששוגר מתימן יורט - בדיק ברגעי ההכרזה על המקום השני באירוויון" (שובל וכהן, 2025).

הצבעות פוליטיות/גושיות

זוהי התמה הפוליטית היחידה שאינה קשורה ישירות לישראל, אף שכפי שנראה מיד, מפעם לפעם גם ישראל הוזכרה בהקשר שלה. לתמה זו שויכו פריטים חדשניים שעסקו בשאלה כיצד הצבעות גושיות מעצבות את התחרות, ואיך הפוליטיקה קשורה לדפוסים ההצבעה (כאמור, כולל הטיות בעד ונגד ישראל). במסגרת זו נסקרו מפעם לפעם גם ההבדלים בין דפוסים ההצבעה של דעת הקהל לבין הצבעת חברי השופטים במדינות השונות. לעומת התמות הפוליטיות האחרות, תמה זו קשורה בהיבטים הפוליטיים המעוגנים **בתחרות עצמה**, ולא בפוליטיקה **החיצונית לתחרות** (שאומנם משפיעה עליה). היסטורית, הצבעות גושיות עיצבו מאז ומעולם את האירוויזיון ואת הצורה שבה הוא נתפס, ובתמה זו, הסיקור התקשורתי נתן ביטוי לתופעה ידועה זו.

בישראל היום, לדוגמה, נכתב מעמדה ספק ביקורתי: "הקריאות להחרמת ישראל הן רק תסמין. אג'נדות נדחפות לשירים ולביצועים, זמרים מביעים דעות אישיות, **הצבעות מחאה הפכו ללגיטימיות**, ומדינות שלא הסתדרו עם הרוח השלטת - למשל, החיבוק הלהט"בי והקריאה לשלום - פרשו או סולקו (רוסיה, טורקיה, הונגריה ובלארוס)" (וולף, 2024א; ההדגשה שלי, ג"ג).

באירוויזיון 2023 צוטטה **בהארץ** התייחסות של נציגת ישראל, נועה קירל, להצבעות פוליטיות וגושיות בהקשר של ההיסטוריה היהודית והשוואה: "ניצחון הוא מבחינתי לקבל דוֹז פואה מפולין, אחרי כל ההיסטוריה של המשפחה שלי ושל עם ישראל, עם השואה [...] אלה הרגעים האלו שהם באמת ניצחון [...]". (נאות, 2023).

בשתי התחרויות ה"פוליטיות יותר", בשנים 2024 ו-2025, הסיקור כלל עיסוק מעמיק בהבדלים הגדולים בין הצבעות השופטים (שנטו לתת לישראל מעט נקודות) להצבעות הקהל (שהרעף על ישראל ניקוד גבוה במיוחד):

למעשה, מאז תחילת השיטה הנוכחית של חלוקת הנקודות, ב־2016, מה שקרה הלילה מהווה את הפער הכי גדול בין ניקוד השופטים, שנתנו 52 נק' לישראל, לבין ניקוד הקהל - שהפציץ עם 323 נק' לישראל, שהייתה שנייה רק לקרואטיה שקטפה 337 נק' מהצופים. כרגיל, בתקופה האחרונה, היינו "פסע מניצחון" (וולף, 2024ב).

דין וחשקנות

ממצאי מחקר זה מעידים על תהליך הפוליטיזציה שעוברות חדשות רכות בעקבות משבר ביטחוני לאומי. כפי שהראה הניתוח הכמותי, מידת המסגור הפוליטי של סיקור תחרות האירוויזיון זינקה משיעור נמוך יחסית של 13.7% בשנת 2023 (לפני פרוץ

מלחמת חרבות ברזל) לשיא של 61.4% בשנת 2024 - השנה שבה התקיים האירוויזיון בסמוך לאירועי השבעה באוקטובר - ונותרה גבוהה יחסית גם בשנת 2025 (48.6%), עם התמשכות המלחמה. ממצא זה תואם לתיאוריות המזהות משברים ואירועים דרמטיים כגורמים פוטנציאליים ל"סערת תקשורת" (Boydston et al., 2014), כלומר שינוי ניכר של סדר היום התקשורתי ושל אופן פעולת כלי התקשורת, שבמסגרתה גם אירועים בעלי אופי קליל או בידורי נתפסים ככר פורה לביטוי של קונפליקטים, מתחים והגדרות זהות (גרינוולד, 2020).

עם זאת, מעניין לגלות כי למרות התגברות המסגור הפוליטי, הסיקור עדיין נשען ברובו (52.1%) על תכנים רכים - רכילות, אסקפזים, דרמה, אופנה, תקלות על הבמה והדגשת מרכיבים סנסציוניים או נוסטלגיים. ממצא זה מדגיש את מורכבותו של האירוויזיון כתופעת מדיה ייחודית, שהיא בידורית וגם פוליטית בעת ובעונה אחת (Yair, 1995), ומחזק את הטענה כי גם בעידן של מתחים קיומיים ישנה דרישה ציבורית ל"איים של ניתוק" ולתכנים שאינם פוליטיים בהכרח, כל עוד הם נשענים על רגשות או על סמלים תרבותיים מוכרים (Carey, 1989).

בהשוואה בין שלושת העיתונים שנבדקו, ניתן להבחין בפערים כמותיים בולטים בהיקף הסיקור, לצד דמיון יחסי בשיעור הפוליטיזציה של הדיווח. בעוד סיקור התחרות **בהארץ**, המזהה עם עיתונות אליטיסטית (קמה, 2005), היה מצומצם יחסית (35 פריטים בלבד לאורך שלוש שנים), שיעורי המסגור הפוליטי בו היו זהים כמעט לאלה שנמצאו ב**ישראל היום** הפופולרי (40.0%) (Greenwald et al., 2024) לעומת (39.0%). נתון זה מחזק את הסברה כי גם עיתונות איכותית, שבדרך כלל מקפידה על הבחנה מפורשת בין "רך" ל"קשה" (תוך העדפה ברורה להתרכזות ב"קשה") (Lehman- Wilzig & Seletsky, 2010), עשויה להפעיל מסגור פוליטי בסיקור תכנים תרבותיים, במיוחד כאשר יש לכך הצדקה הקשרית, כמו במצב של מלחמה מתמשכת.

חשוב להדגיש כי הממצא שלפיו שלושת העיתונים מסגרו את תחרות האירוויזיון באופן דומה יחסית הוא ממצא מפתיע, במיוחד לאור ההבדלים הידועים ביניהם, כאמור, במישור האידאולוגי ובסוג העיתונות שהם מייצגים - אליטיסטית לעומת פופולרית. כפי שעולה מטבלה 2, התפלגות התמות הייתה זהה כמעט, בפרט בשיעורי המסגור הפוליטי. נתונים אלה מצביעים על קו סיקור דומה יחסית, הן מבחינת סוג התכנים (רכילות מול פוליטיים) והן מבחינת נושאי הליבה שבלטו (כגון מחאות נגד ישראל, סמלים לאומיים והצבעות גושיות). הממצא מאתגר חלק מהמוסכמות בספרות המחקרית, שלפיהן כלי התקשורת המרכזיים בישראל נבדלים במובהק זה מזה באופן הסיקור של נושאים פוליטיים וחברתיים (ראו למשל, Shultziner & Stukalin, 2021).

ייתכן כי דווקא כשמדובר בסיקור תרבותי בתקופה של משבר לאומי, כמו מלחמת חרבות ברזל, עשוי להתהוות שיח אחיד יותר, או "קונצנזוס נרטיבי", אשר חוצה את הקווים הפוליטיים המסורתיים. מעניין להמשיך ולחקור תופעה זו גם סביב תפקידה המאחד האפשרי של התרבות הפופולרית במצבי חירום לאומיים.

הקווים שבין ה"קשה" ל"רך" אכן מיטשטשים - ממצא העולה הן מניתוח התמות האיכותניות והן מהמנגנונים הסמליים שנחשפו בטקסטים. תכנים מסוימים, כגון שיחות הטלפון של גל גדות והמועמדות הישראליות, מבטאים תמיכה רגשית והבעת סולידריות לאומית ובו זמנית כוללים התייחסות רכילותית לידוענים ולאנשי עילית (Galtung & Ruge, 1965). בדומה לכך, האזכורים של אירועים ביטחוניים, כמו ירי טילים בזמן התחרות, ממחישים היטב את המגמה של טשטוש תחומי השיח והתחזקותם של ייצוגים היברידיים ברשתות החברתיות ובמדיה החדשים (Blasco - Duatis et al., 2019) - מגמה שנראה שמחלחלת גם לסיקור העיתונאי ה"מסורתי".

במישור האיכותני, מעניינת ההבחנה בין שני סוגי המסגור. המסגור הלא-פוליטי התאפיין בעיקר ביצירת עניין סביב דרמה, חזות, זוהר ונוסטלגיה (גריןולד, 2020), ואילו המסגור הפוליטי נטה להדגיש רכיבים אתנוצנטריים, זהותניים וקונפליקטואליים (Roeh & Cohen, 1992), ובראשם קריאות לחרם על ישראל, הפגנות שבהן הונפו דגלי פלסטין, שריקות בוז באולם, טענות ל"אנטישמיות" והבלטת נוכחות של סמלים לאומיים (כמו דגל ישראל או הכאפייה הפלסטינית). המסגור הפוליטי, כפי שראינו, אינו כולל רק דיווח על עוינות כלפי ישראל, אלא מהווה מנגנון תרבותי של התכנסות (ואף הסתגרות) לאומית אל מול מציאות בין-לאומית עוינת, תוך חלוקה בינארית ודיכוטומית בסיקור ל"אנחנו" מול "הם" - חלוקה אשר בולטת מאוד בחברות אתנוצנטריות (Yamaguchi, 2013). אם כן, מעניין לשוב ולשים לב (בטבלה 2) כי מסגור זה אפיין בשיעורים דומים למדי את השיח בכל העיתונים, והיה תקף לשלושתם, כולל הארץ.

תמה נוספת שבלטה הייתה ההתייחסות להיסטוריה של התחרות, והיא שימשה ככל הנראה מנגנון של רציפות ונוסטלגיה, במיוחד בשנים טעונות פוליטית. חיבור זה בין עבר והווה יוצר נרטיב תקשורתי מגייס, ולעיתים אף מרכז, אל מול המתחים בהווה, באמצעות הרמיזה להמשכיות והצלחה היסטורית של ישראל בתחרות, וידיעות מסוג זה משמשות גם מנגנון להבניית מתח, במובן החיובי של המונח, לקראת אירוע המדיה (Katz & Dayan, 1985).

לבסוף, תמה מעניינת אחרת התרכזת בשאלת ההצבעות הפוליטיות/גושיות. מצד אחד ניכרה התייחסות להצבעות אלו כתופעה כללית (Yair, 1995); אך מן הצד השני

תמה זו חשפה באופן פרטיקולרי את האמון הנמוך של הציבור הישראלי במנגנוני ההצבעה של התחרות, במיוחד כאשר קיים פער בין החלטת השופטים לבחירת הקהל הרחב. הסיקור שיקף מחד גיסא חוויית ניכור של התקשורת והקהל בישראל מהקהל העולמי, ומאידך גיסא תחושת חיבור שלהם אליו. זוהי נקודת מבט ייחודית של ישראליות אל מול אירופה, וייתכן כי היא ראויה לעיון מעמיק נוסף במחקרי המשך. נקודת מבט זו גם קשורה הדוקות למה שתיארו חוקרות וחוקרים בעבר כחיבור המדומיין בין ישראל לבין התרבות האירופית, שהאירוויזיון מקדם ומאפשר (Lemish, 2004; Rosler & Press-Barnathan, 2021).

לסיכום, המאמר מצביע על כך שגם חדשות רכות, שמסורתית נתפסו כמרוחקות מהשיח הפוליטי, עלולות להפוך לזירה של פוליטיזציה כאשר הן עומדות בצילם של משברים לאומיים עמוקים ומתמשכים. המקרה של האירוויזיון בשנים 2023-2025 מלמד כי מסגור פוליטי עשוי לחדור גם לסיקור של תרבות ובידור, תוך שמירה על "רב־שכבתיות" מסוימת, בה נוכחים בו זמנית רכיבים של בידור ואסקפיזם ורכיבים של זהות, מחאה ופוליטיקה. בכך, תורם המחקר להבנה מעמיקה יותר של יחסי הגומלין בין תקשורת, תרבות וחברה בעידן של זירה תקשורתית היברידית, ומראה כי גם מסגרות הנתפסות כרכות אינן חסינות מהשפעות פוליטיות עמוקות. אדרבה, הן עשויות להפוך למרחבים מרכזיים של עיבוד חברתי של משברים, ובכך משתנים גם אופיין שלהן, תפקידן ומשמעותן החברתית והתרבותית.

תודות

אני מודה מקרב לב לעורך כתב העת, פרופ' דורון שולצינר, וכן לשני השופטים האנונימיים, על הערותיהם המועילות ועל תרומתם המשמעותית לשיפור, למיקוד ולדיוק של המאמר ושל טיעוניו התיאורטיים. תודתי נתונה גם לגב' חבצלת שפירא על עריכת הלשון של המאמר והכנתו לפרסום.

רשימת המקורות

- אברהמי, ז' (2024, 11 במאי). כאפיות וצעקות "אינטיפאדה!": אלפים הפגינו במאלמו לפני גמר האירוויזיון. *Ynet*. <https://www.ynet.co.il/news/article/byhgqb6ga>
- אייד, ח' (2024, 7 במאי). "עכשיו יותר מתמיד צריך להניף דגלי ישראל באירוויזיון". *Ynet*. <https://www.ynet.co.il/dating/pride/article/rk0xgwwmr>
- בוקר, ר' (2023, 10 במאי). נועה קירל אחרי ההעפלה לגמר האירוויזיון: "מקדישה לתושבי עוטף עזה". *Ynet*. <https://www.ynet.co.il/entertainment/article/r1pckiuvh>
- בלוך-אלקון, י' (2003). **עיתונות, דעת קהל ומדיניות חוץ במשברים בינלאומיים: מדיניות ארצות הברית בבוסניה (1992-1995)**. אוניברסיטת בר-אילן.
- גירץ, ק' (1990). תיאור גדוש: לקראת תיאוריית תרבות פרשנית. בתוך **פרשנות של תרבויות** (עמ' 15-39). כתר.
- גרינוולד, ג' (2020). "האירוויזיון בסכנה!": המסגור התקשורתי של אירוח תחרות האירוויזיון בתל אביב כמשקף שסעים חברתיים ושיח של חרדה לאומית. **מסגרות מדיה**, 19, 71-90.
- דיין גבאי, א' (2024). כשהתקשורת פוגשת אונס בזמן מלחמה: הסיפור של התקשורת הישראלית על האלימות המינית בשבעה באוקטובר. **מסגרות מדיה**, 26, 28-66.
- וולף, נ' (2024, 8 במאי). האירוויזיון הוא לא רק תחרות פוליטית, אלא זירת קרב לאומנית תוססת. **ישראל היום**. <https://www.israelhayom.co.il/culture/tv/article/15716939>
- וולף, נ' (2024, 12 במאי). עדן גולן סחפה את הקהל, אך שוב האירוויזיון הוכרע בחדרי השיפוט האפלים. **ישראל היום**. <https://www.israelhayom.co.il/culture/tv/article/15731749>
- וימן זקס, ד', אריאל, י' ואלישר, ו' (2024). חרבות הברזל של הנפש: משתנים פסיכולוגיים ודפוסים צריכת חדשות והקשר שלהם להפצת שמועות בזמן מלחמת חרבות ברזל. **מסגרות מדיה**, 26, 67-96.
- זהר, א' (12 במאי, 2025). כשאסתר עופרים ייצגה את שווייץ באירוויזיון. **הארץ**. <https://www.haaretz.co.il/blogs/itamarzohar/2025-05-12/ty-article/00000196-bfa5-dce0-abfe-fffd72460000>
- כהן, ע"ד (2023). ישראל היום כבר לא ביביתון, אבל לא ברור מה הוא כן. **הארץ**. <https://www.haaretz.co.il/gallery/media/2023-05-09/ty-article-magazine/.premium/00000187-ffcf-d510-ad8f-ffcf5e420000>
- לב-און, א' וגוז'נסקי, י' (2024). מדיאטיזציה ומלחמה: דבר העורכים לגיליון הנושא "תקשורת: דמוקרטיה, מחאה, מלחמה". **מסגרות מדיה**, 26, 9-26.
- מאיר, י' (2023, 14 במאי). זה כל כך רע שאנחנו אוהבים את זה: המתלבשים הטובים והגרועים של האירוויזיון. **ישראל היום**. <https://www.israelhayom.co.il/lifestyle/fashion/article/14056654>

מערכת ישראל היום (2025, 18 במאי). "עם ישראל חי מול כל האנטישמים": הביצוע של יובל רפאל זוכה לשבחים. **ישראל היום**. <https://www.israelhayom.co.il/culture/internet-culture/article/17980851>

נאות, ש' (2023, 7 במאי). אירוויזיון 2023: נועה קירל מקבלת מחמאות אבל מדורגת רק שביעית. **הארץ**. <https://www.haaretz.co.il/gallery/music/eurovision/2023-05-07/ty-article-magazine/premium/00000187-e6be-d230-abc7-f7bed83d0000>

סויסה, ע' (2024, 11 במאי). השיחה של עדן גולן עם גל גדות והשעה שבה תופיע: כל העדכונים לקראת גמר האירוויזיון. **ישראל היום**. <https://www.israelhayom.co.il/culture/music/article/15728155>

סויסה, ע' (2025, 17 במאי). גל גדות מתקשרת: יובל רפאל בהלם! **ישראל היום**. <https://www.israelhayom.co.il/forreal/global/article/17979787>

קמה, ע' (2004). קריאה פעילה: רב-תרבותיות ואילוצי השיח ההגמוני. בתוך: ת' ליבס, ע' קמה ומ' טלמון (עורכים), **תקשורת כתרבות: יצירת משמעות כמפגש בין טקסט לבין קוראים** (עמ' 441-470). האוניברסיטה הפתוחה.

קמה, ע' (2005). "חטיבה אנושית אחת, עם ישראלי אחד": על כינון זהויות קיבוציות במכתבים למערכת "הארץ". מכון חיים הרצוג לתקשורת, חברה ופוליטיקה.

רביד, י' (2024, 7 במאי). הפיגוע שלא היה: חצי יובל לאירוויזיון השני בירושלים. **הארץ**. <https://www.haaretz.co.il/blogs/yigalravid/2024-05-07/ty-article-magazine/0000018f-4cfc-d6c3-afdf-4dff0b680000>

רגב, מ' (2008). אסכולת בירמינגהם ולימודי התרבות כתחום הגות ומחקר: רגעים בולטים וכיוונים מרכזיים. **חברה, תרבות וייצוג** (חלק א, עמ' 9-30). האוניברסיטה הפתוחה.

שוכל, ל' וכהן, א' (2025, 18 במאי). טיל ששוגר מתימן יורט - בדיוק ברגעי ההכרזה על המקום השני באירוויזיון. **ישראל היום**. <https://www.israelhayom.co.il/news/defense/article/17981493>

שכניק, ר' (2024, 8 במאי). איגוד השידור האירופי: "אריק סעדה עלה לבמה עם הכאפייה בלי שאף אחד שם לב". *Ynet*. <https://www.ynet.co.il/entertainment/article/b1sztyuma>

Ariely, G., & Zahavi, H. (2022). The influence of the 2019 Eurovision Song Contest on national identity: Evidence from Israel. *National Identities*, 24(4), 359–376.

Baker, C. (2017). The 'gay Olympics'? The Eurovision song contest and the politics of LGBT/European belonging. *European Journal of International Relations*, 23(1), 97–121.

Belkind, N. (2010). A message for peace or a tool for oppression? Israeli Jewish-Arab duo Achinoam Nini and Mira Awad's representation of Israel at Eurovision 2009. *Current Musicology*, 89, 7–35. <https://journals.library.columbia.edu/index.php/currentmusicology/article/view/5171/2418>

- Blasco-Duatis, M., Coenders, G., Saez, M., García, N. F., & Cunha, I. F. (2019). Mapping the agenda-setting theory, priming and the spiral of silence in Twitter accounts of political parties. *International Journal of Web Based Communities*, 15(1), 4–24.
- Bohlman, P. V. (2010). *Focus: Music, nationalism, and the making of the new Europe*. Routledge.
- Borah, P. (2011). Conceptual issues in framing theory: A systematic examination of a decade's literature. *Journal of Communication*, 61(2), 246–263.
- Boydston, A. E., Hardy, A., & Walgrave, S. (2014). Two faces of media attention: Media storm versus non-storm coverage. *Political Communication*, 31(4), 509–531.
- Carey, J. (1989). *Communication as culture: Essay on media and society*. Routledge.
- Cassiday, J. A. (2014). Post-Soviet pop goes gay: Russia's trajectory to Eurovision victory. *The Russian Review*, 73(1), 1–23.
- Galtung, J., & Ruge, M. H. (1965). The structure of foreign news: The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crises in four Norwegian newspapers. *Journal of Peace Research*, 2(1), 64–90.
- Gamson, W. A. (1992). *Talking politics*. Cambridge University Press.
- Ginsburgh, V., & Noury, A. G. (2008). The Eurovision song contest. Is voting political or cultural? *European Journal of Political Economy*, 24(1), 41–52.
- Greenwald, G. (2023). The historical coverage of televised media events in print media: The case of the Eurovision Song Contest. *Communication & Society*, 36(4), 35–50.
- Greenwald, G., Haleva-Amir, S., & Kama, A. (2024). “An out gay man in the parliament”: New aspects in the study of LGBTQ politicians’ media coverage. *Media, Culture & Society*, 46(1), 3–20.
- Entman, R. M. (2004). *Projections of power: Framing news, Public opinion, and US foreign policy*. University of Chicago Press.
- Highfield, T., Harrington, S., & Bruns, A. (2013). Twitter as a technology for audienceing and fandom: The #Eurovision phenomenon. *Information, Communication & Society*, 16(3), 315–339.
- Jordan, P. T. (2011). *The Eurovision song contest: Nation branding and nation building in Estonia and Ukraine* [Doctoral dissertation]. University of Glasgow.
- Katz, E., & Dayan, D. (1985). Media events: On the experience of not being there. *Religion*, 15(3), 305–314.

- Lehman-Wilzig, S. N., & Seletzky, M. (2010). Hard news, soft news, 'general' news: The necessity and utility of an intermediate classification. *Journalism*, 11(1), 37–56.
- Lemish, D. (2004). "My kind of campfire": The Eurovision song contest and Israeli gay men. *Popular Communication*, 2(1), 41–63.
- Mahla, D. (2022). Distinguished member of the Euro(trash) family? Israeli self-representation in the Eurovision Song Contest. *Israel Studies*, 27(2), 171–194.
- Malka, V., Ariel, Y., & Avidar, R. (2015). Fighting, worrying and sharing: Operation 'Protective Edge' as the first WhatsApp war. *Media, War & Conflict*, 8(3), 329–344.
- Meeks, L. (2012). Is she "man enough"? Women candidates, executive political offices, and news coverage. *Journal of Communication*, 62(1), 175–193.
- Meizel, K. (2015). Empire of song: Europe and nation in the Eurovision Song Contest. *Ethnomusicology Forum*, 24(1), 137–139.
- Miazhevich, G. (2017). Paradoxes of new media: Digital discourses on Eurovision 2014, media flows and post-Soviet nation-building. *New media & society*, 19(2), 199–216.
- Morgenthau, H. J. (2012). The concept of the political. In *The concept of the political* (pp. 96–120). Palgrave Macmillan.
- Nossek, H. (2004). Our news and their news: The role of national identity in the coverage of foreign news. *Journalism*, 5(3), 343–368.
- Öberg, C. (2025). Eurovision song contest: From apolitical to mega-political. *Politics & Policy*, 53(3), e70051.
- Panea, J. L. (2018). Identity, spectacle and representation: Israeli entries at the Eurovision Song Contest. *Doxa Comunicación*, 27.
- Panea, J. L. (2025). Audiovisual narratives of the Sami people at the beginnings of the Eurovision Song Contest (1960–1980). *Cogent Arts & Humanities*, 12(1), 2464370.
- Ponterotto, J. G. (2006). Brief note on the origins, evolution, and meaning of the qualitative research concept thick description. *The Qualitative Report*, 11(3), 538–549.
- Press-Barnathan, G., & Lutz, N. (2020). The multilevel identity politics of the 2019 Eurovision Song Contest. *International Affairs*, 96(3), 729–748.
- Roeh, I., & Cohen, A. A. (1992). One of the bloodiest days: A comparative analysis of open and closed television news. *Journal of Communication*, 42(2), 42–55.

